
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سند ملی

توسعه دانش بنیان انرژی های تجدیدپذیر

اسفندماه ۹۳

فهرست

۲	مقدمه
۲	ماده ۱: تعاریف
۲	ماده ۲: ارزشها
۳	ماده ۳: چشم‌انداز
۳	ماده ۴: سیاست‌های کلان
۴	ماده ۵: اهداف کلان
۵	ماده ۶: راهبردها و اقدامات ملی
۸	ماده ۷: سازوکار اجرایی
۸	الف- شورای ستاد
۹	ب- وظایف ستاد
۹	ماده ۸: بودجه و تشکیلات
۱۰	ماده ۹

مقدمه

مصرف غیر بهینه سوخت‌های فسیلی و مشتقات آن علاوه بر زیان اقتصادی، آسیب‌های جبران‌ناپذیر دیگری را نیز ایجاد می‌کند. بحران انتشار گازهای گلخانه‌ای و تغییرات گسترده آب و هوایی در کشورهای مختلف جهان، بسیاری از کشورها را بر آن داشته تا در راستای توسعه پایدار با اعمال قوانین و مقررات محیط‌زیستی و با حرکت به سمت منابع جایگزین و تجدیدپذیر انرژی، سبد انرژی خود را متنوع کرده و با اعمال تغییراتی در برنامه‌های کلان و ملی خود، زمینه استفاده هر چه بیشتر از این منابع و فناوری‌های مرتبط با آنها را فراهم نمایند. علاوه بر موارد فوق، انرژی‌های تجدیدپذیر با تنوع بخشی به سبد انرژی، افزایش امنیت تولید و توزیع انرژی، صیانت از ذخایر فسیلی، ایجاد فرصت‌های کسب و کار دانش‌بنیان و استفاده در پدافند غیر عامل برای کشور منافع ایجاد می‌کنند.

بنابراین به استناد بند ب سیاست‌های کلی حوزه انرژی و بند ۷ سیاست‌های اصلاح الگوی مصرف ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و جایگاه انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در اولویت‌های الف نقشه جامع علمی کشور و به منظور ایجاد هماهنگی در بین ذینفعان توسعه این انرژی‌ها در کشور، سند ملی توسعه دانش بنیان انرژی‌های تجدیدپذیر به تصویب می‌رسد.

ماده ۱: تعاریف

۱- انرژی‌های تجدیدپذیر: شامل انرژی‌های بادی، خورشیدی، زمین‌گرمایی، آبی کوچک (تا ده مگاوات)، دریایی، زیست توده (مشمول بر ضایعات و زائدات کشاورزی، دامی، جنگلی، شهری و صنعتی) و هیدروژن (با کاربرد در پیل سوختی) می‌باشند.

۲- حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر: شامل تمامی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی، شرکت‌های صنعتی و خدماتی به‌ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان، اساتید دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و فناوری، صنعت‌گران، پژوهشگران و دانشجویانی که در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر به فعالیت می‌پردازند.

ماده ۲: ارزش‌ها

«خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: باده‌ها را به عنوان بشارت‌گرانی فرستادیم تا بخشی از رحمت خود را به شما بچشانیم.» (روم - ۴۶)

با عنایت به آموزه‌های دین مبین اسلام و لزوم استفاده بهینه و پایدار از نعمت‌های بیکران الهی و همسو با ارزش‌های نقشه جامع علمی کشور ارزش‌های حاکم بر حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر کشور عبارتند از:

- ۱- تکریم علم و عالم و احترام حقوقی و اخلاقی به نوآوری‌های علمی و بهره‌گیری از آنها در چارچوب نظام ارزشی اسلام و تحقق تمدن اسلامی و ایرانی؛
- ۲- اهتمام به علم و فناوری کمال‌آفرین، توانمندساز، ثروت‌آفرین و هماهنگ با محیط‌زیست و سلامت معنوی و جسمی آحاد جامعه؛
- ۳- تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی، تقویت تعاون و مشارکت و مسئولیت‌پذیری آحاد جامعه در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ۴- رعایت عدالت در دستیابی به فرصت‌های مشارکت برای افراد، شرکت‌ها و نهادها به منظور توسعه و بهره‌برداری از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر و در راستای نیل به اهداف و شاخص‌های اقتصاد مقاومتی؛
- ۵- گردش شفاف اطلاعات، پاسخ‌گویی مسئولانه، تعامل سازنده با جامعه و ارتقای سطح اعتماد عمومی؛
- ۶- توجه به حقوق نسل‌های آینده با بهره‌برداری از انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ۷- احترام به طبیعت و کاهش تخریب محیط‌زیست؛
- ۸- رعایت قاعده منع اضرار به غیر در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر.

ماده ۳: چشم‌انداز

- حوزه انرژی تجدیدپذیر کشور در سال ۱۴۰۴ حوزه‌ای است:
- تأمین‌کننده انرژی معادل ۱/۸ درصد از عرضه انرژی اولیه کشور؛
 - دارای جایگاه اول منطقه در عرصه علم و فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر؛
 - دارای توان تولید صنعتی بومی و رقابتی انرژی‌های تجدیدپذیر اولویت‌دار؛
 - نیروی انسانی توسعه یافته مبتنی بر توانمندی داخلی و متخصصان توانمند و خلاق و نیروی فنی ماهر با تکیه بر ساختاری منسجم؛
 - برخوردار از فضای کسب و کار پایدار و رقابتی با رویکرد صادراتی و بهره‌گیری از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی.

ماده ۴: سیاست‌های کلان

- ۱- توجه به سرمایه‌های انسانی به عنوان عامل اصلی ایجاد مزیت رقابتی و ارزش افزوده؛
- ۲- تأکید بر اقتصاد مقاومتی با اتخاذ رویکرد درون‌زا و برون‌نگر در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ۳- اولویت‌دهی به بخش غیر دولتی به‌ویژه بخش خصوصی در اجرا با تأکید بر حفظ نقش سیاست‌گذاری و نظارتی دولت؛

- ۴- تمرکز در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در عین عدم تمرکز در انجام امور؛
- ۵- رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و آمایش سرزمین جهت توسعه پایدار انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ۶- واقعی‌سازی قیمت انرژی‌های فسیلی و محاسبه هزینه فرصت آنها در قیمت‌گذاری انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ۷- توجه به فناوری‌های بومی تجاری‌شده در توسعه بخش انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور.

ماده ۵: اهداف کلان

- ۱- دستیابی به سهم ۱۰ درصدی نیروگاه‌های تجدیدپذیر نسبت به کل ظرفیت نیروگاهی نصب شده در کشور در سال ۱۴۰۴؛
- ۲- دستیابی به سهم ۱/۵ درصدی حرارت تجدیدپذیر نسبت به کل حرارت مصرفی کشور در سال ۱۴۰۴؛
- ۳- تولید انبوه و عرضه سوخت‌های زیستی در سید سوخت کشور با استفاده از منابع غیر قابل مصرف توسط دام و انسان؛ به طوری که نیمی از بنزین و نفت‌گاز مصرفی کشور به صورت «بنزین با مخلوط پنج درصد اتانول زیستی^۱» و «نفت‌گاز با مخلوط دو درصد گازوئیل زیستی^۲» باشد؛
- ۴- دستیابی به جایگاه اول منطقه در تولیدات علمی و فناوریانه؛
- ۵- قرار گرفتن در بین ۵ کشور برتر آسیا در تولیدات صنعتی بومی رقابت‌پذیر؛
- ۶- افزایش میزان بومی‌سازی تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر به میزان متوسط ۸۰ درصد ارزش تجهیزات نصب شده در سال ۱۴۰۴؛
- ۷- دستیابی به سهم ۱۰ درصدی صادرات خدمات فنی و مهندسی و تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر نسبت به کل خدمات فنی و مهندسی و تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر ساخت داخل؛
- ۸- پشتیبانی و حمایت از نمانام^۳های ملی جهت دستیابی به حداقل ظرفیت نصب شده در داخل و خارج کشور، معادل ۵۰ درصد ظرفیت نصب شده انرژی‌های تجدیدپذیر در داخل کشور و افزایش سهم صادراتی نمانام ایرانی در بازار جهانی؛
- ۹- دستیابی به ظرفیت بیوگاز معادل دو در هزار گاز مصرفی کشور از طریق تبدیل صنعتی ضایعات و زائدات کشاورزی و حیوانی با تأکید بر نقاط دارای منابع اولیه در دسترس؛

^۱ بنزین E۵

^۲ نفت گاز B۲

^۳ Brand

۱۰- دستیابی به کاهش حداقل ۱۰ میلیون تن انتشار گازهای گلخانه‌ای در سال ۱۴۰۴ نسبت به سال پایه^۲ از طریق افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر.

ماده ۶: راهبردها و اقدامات ملی^۵

۱- اصلاح و ساماندهی ساختار مدیریت و برنامه‌ریزی کلان انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور با تأکید بر اصلاح الگوی مصرف؛

الف) اجرای مطالعات راهبردی جهت شناسایی فناوری‌های اولویت‌دار و ارزیابی و پایش مستمر توانمندی‌های فناوریانه شرکت‌های داخلی در این حوزه‌ها؛

ب) ایجاد کریدور تسهیل امور توسعه فناوری‌ها و اقتصاد دانش‌بنیان انرژی‌های تجدیدپذیر؛

۲- حمایت از شکل‌دهی و توسعه بازار برق، حرارت، سوخت و تجهیزات و خدمات دانش‌بنیان انرژی‌های تجدیدپذیر؛

الف) اعطای مشوق از محل تعرفه خرید برق تجدیدپذیر به احداث‌کنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر جدید متناسب با ارزش تجهیزات بومی شده در آنها و الزام شبکه سراسری برق به خرید تمام برق عرضه شده نیروگاه‌های تجدیدپذیر ساخت داخل در محل تولید با رعایت استانداردهای مربوط؛

ب) ایجاد تقاضای پیشران اولیه برای تولیدکنندگان سامانه‌ها و تجهیزات بومی و رقابتی تجدیدپذیر از طریق سفارش خرید توسط دولت با تأکید بر الزام نهادهای عمومی و دولتی جهت بکارگیری این سامانه‌ها و تجهیزات؛

ج) انعقاد قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق تجدیدپذیر از تولیدکنندگان غیردولتی که با سامانه‌های تجدیدپذیر بومی (مطابق با ماده ۶۱ قانون اصلاح الگوی مصرف و آئین نامه اجرایی آن) تولید شده‌اند، با نرخ‌های معین و بازنگری سالیانه آن با توجه به پارامترهای مؤثر مانند هزینه سرمایه‌گذاری، نرخ ارز و نرخ تورم؛

د) بازنگری تعرفه‌ها و عوارض گمرکی تجهیزات تجدیدپذیر وارداتی متناسب با سطح بومی‌سازی آنها در کشور جهت ایجاد فضای رقابتی و ارتقای کیفیت محصولات؛

^۲ سال پایه، سال تصویب سند (۱۳۹۴) می باشد.

^۵ مسئولیت اجرای اقدامات ملی بر عهده دستگاه‌های اجرایی مربوطه می باشد.

۳- حمایت از ساماندهی تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه کاربرد انرژی‌های تجدیدپذیر و حمایت مالی از تولیدکنندگان مواد و تجهیزات این بخش با تأکید بر افزایش مشارکت بخش خصوصی و جذب سرمایه خارجی؛
الف) ایجاد و حمایت از صندوق‌های تأمین مالی، سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر و سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و حمایت از ارائه تسهیلات بلندمدت و کم‌سود ریالی و ارزی به صنعت‌گران حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛

ب) حمایت از ورود صنایع بزرگ کشور به سرمایه‌گذاری در ساخت سامانه‌ها و تجهیزات تجدیدپذیر؛

۴- حمایت و تسهیل پژوهش‌های کاربردی و توسعه فناوری به ویژه در موضوعات اولویت‌دار انرژی‌های تجدیدپذیر؛

الف) تعریف طرح‌های کلان ملی دستیابی به دانش فنی طراحی در زمینه فناوری‌های اولویت‌دار؛
ب) حمایت از پژوهش‌های کاربردی و مقالات، اختراعات، ایده‌های نوآورانه انرژی‌های تجدیدپذیر در ارتقای فناوریانه تجهیزات و سامانه‌های سنتی بومی؛

۵- حمایت از ایجاد و تقویت زیرساخت‌های فنی، فناوری‌ها و صنایع مرتبط برای توسعه حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛

الف) احداث، تجهیز و ارتقای توان سخت‌افزاری و نرم‌افزاری شبکه آزمایشگاهی فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر با اولویت توسعه توانمندی ساخت داخل و ایجاد و ارتقای آزمایشگاه‌های مرجع ملی و منطقه‌ای به منظور تأیید کیفی و ارائه استانداردهای مربوطه؛
ب) توسعه مراکز رشد و اختصاص امکانات پارک‌های فناوری به شرکت‌های فعال در فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر؛

۶- توسعه همکاری‌های بین‌المللی برای تبادل فناوری و کسب توانمندی فناوریانه با سایر کشورها به ویژه کشورهای منطقه؛

الف) حمایت از شرکت‌های معتبر صاحب فناوری بین‌المللی برای تأسیس واحد مهندسی و تحقیق و توسعه فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر در داخل کشور؛
ب) حمایت از شرکت‌های داخلی به همکاری‌های مشترک توسعه فناوری درازمدت با مراکز بین‌المللی در پروژه‌های فناوریانه تجدیدپذیر؛

۷- حمایت از ایجاد و تقویت زیرساخت‌های حقوقی لازم برای توسعه حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛
الف) ساده‌سازی و روزآمد کردن قوانین، مقررات و آئین‌نامه‌های مربوط به حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛

ب) ایجاد و توسعه مراجع بررسی فنی اختراعات و ایجاد مراکز مشاوره برای ثبت، خرید و فروش و بازاریابی گواهی اختراع در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛

۸- حمایت از توسعه سرمایه‌های انسانی کارآمد و زمینه‌سازی برای بکارگیری متخصصان، پژوهشگران و نیروهای فنی ماهر؛

الف) ایجاد و توسعه گرایش‌های تخصصی دانشگاهی و فنی و حرفه‌ای و گنجاندن عناوین درسی مرتبط با فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر در واحدهای درسی رشته‌های مرتبط؛

ب) اعزام متخصص به مراکز علمی و صنعتی خارج و فراهم کردن بسترهای مورد نیاز برای بهره‌گیری از متخصصان خارج از کشور جهت یادگیری فناوری و مهارت‌های مورد نیاز انرژی‌های تجدیدپذیر؛

۹- حمایت از تدوین نظام استاندارد ملی و تأیید کیفی مورد نیاز و مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی؛
الف) تهیه و تعیین ضوابط، استانداردها و شاخص‌های مرتبط در زمینه تولید و مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر از جمله تجهیزات، محصولات و موارد محیط‌زیستی؛
ب) ایجاد و ارتقای آزمایشگاه‌های مرجع ملی و منطقه‌ای به منظور تأیید کیفی و ارائه استانداردهای مربوطه؛

۱۰- آموزش، ترویج، اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی عمومی و تخصصی در انرژی‌های تجدیدپذیر به منظور افزایش مشارکت اجتماعی در توسعه آن و تدوین و تصویب پیوست‌های فرهنگی لازم؛

الف) آموزش، ترویج، تبلیغ و فرهنگ‌سازی برای مخاطبین عمومی، دولتی، صنعتی و دانشگاهی؛
ب) انتشار و گسترش مجلات تخصصی، برگزاری نمایشگاه‌ها، راه اندازی پایلوت‌ها و دستاوردهای صنعت انرژی‌های تجدیدپذیر؛

۱۱- ایجاد هم‌افزایی، انسجام و همکاری‌های مستمر و مؤثر میان مؤسسات، تشکلهای و شرکت‌های مرتبط اعم از دولتی و غیردولتی؛

الف) ساماندهی و ایجاد تشکلهای قانونی برای ایجاد ارتباط مؤثر و منطقی بین تولیدکنندگان با مصرف کنندگان و همچنین توسعه صادرات خدمات انرژی‌های تجدیدپذیر؛
ب) شبکه‌سازی متخصصان ایرانی و خارجی علاقه‌مند فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر جهت بهره‌گیری از فرصت‌های علمی، فناوری و تجاری و مرتبط کردن آنها با دستگاه‌های ذی‌ربط.

ماده ۷: سازوکار اجرایی

- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه سیاست‌گذاری، هماهنگی و نظارت کلان بر اجرای این سند را بر عهده دارد.
- ۲- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور وظیفه رصد اجرای مفاد این سند را بر عهده دارد.
- ۳- ستاد توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر که از این پس ستاد خوانده می‌شود، وظیفه برنامه‌ریزی، هماهنگی، نظارت، پایش شاخص‌ها و تسهیل اجرای سند را به منظور گسترش فناوری و صنایع دانش‌بنیان و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در چارچوب این سند، بر عهده دارد.

الف- شورای ستاد

- ۱- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور (رئیس ستاد)؛
 - ۲- وزیر نیرو یا نماینده وی (مدیرعامل سازمان انرژی‌های نو ایران)؛
 - ۳- وزیر نفت یا نماینده وی (رئیس سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت)؛
 - ۴- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا معاون مربوطه؛
 - ۵- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا معاون مربوطه؛
 - ۶- رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی؛
 - ۷- نماینده ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور؛
 - ۸- رئیس مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری؛
 - ۹- دو نفر از متخصصان انرژی‌های تجدیدپذیر ترجیحاً از انجمن‌های علمی، شرکت‌های دانش‌بنیان، تشکلهای صنفی و مراکز تحقیقاتی غیر دولتی مرتبط، به انتخاب رئیس ستاد و یک نفر نماینده حوزوی به مدت چهار سال با حکم رئیس ستاد؛
 - ۱۰- دبیر ستاد.
- تبصره ۱: دبیر ستاد به انتخاب رئیس ستاد به مدت ۴ سال منصوب می‌شود.
- تبصره ۲: به فراخور موضوع وزرا و رئیس دستگاه‌های مرتبط با دعوت رئیس ستاد و با حق رأی اجازه حضور خواهند داشت.

* در صورت تشکیل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (ساتبا) رئیس این سازمان جایگزین مدیرعامل سازمان انرژی‌های نو ایران خواهد شد.

ب- وظایف ستاد

- ۱- برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت، پایش شاخص‌ها و ایجاد ارتباطات بین‌دستگاهی، تقسیم کار بین دستگاه‌ها و رصد اقدامات در حوزه‌های تعریف شده در این سند؛
 - ۲- بررسی سالانه تحولات داخلی و بین‌المللی حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر به منظور دستیابی به اهداف این سند و ارائه پیشنهاد اصلاحات لازم برای بازنگری و به‌روزرسانی سند به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور در مقاطع حداکثر سه ساله؛
 - ۳- تهیه و تصویب اسناد راهبردی حوزه‌های اولویت‌دار انرژی‌های تجدیدپذیر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این سند و ارائه به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور جهت تأیید؛
 - ۴- تهیه و تدوین برنامه عملیاتی برای اجرایی‌سازی اقدامات سند در هر سال به تفکیک برای هر یک از منابع انرژی تجدیدپذیر؛
 - ۵- حمایت مادی و معنوی علمی، اطلاعاتی، تسهیل‌گری از شرکت‌های دانش‌بنیان و نیز از طرح‌های فناورانه و تجاری‌سازی آنها مبتنی بر آئین‌نامه‌های مصوب در شورای ستاد؛
 - ۶- ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین دستگاهی برای دستیابی به اهداف این سند؛
 - ۷- هدایت و هماهنگی منابع و امکانات مالی و سرمایه‌های انسانی کشور در حوزه فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر؛
 - ۸- ارزیابی مستمر و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های محول‌شده ناشی از اجرای این سند به دستگاه‌ها و همچنین پایش شاخص‌ها و ارائه گزارش سالانه به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور.
- تبصره ۱: این گزارش شامل میزان تحقق اهداف و مقادیر شاخص‌های سند و همچنین فرآیند استخراج آنها خواهد بود.
- تبصره ۲: ستاد موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب سند، عناوین شاخص‌های سند را در چهار سرفصل شاخص‌های ورودی، فرآیندی و زیرساختی، خروجی و پیامدی تدوین نموده و به تأیید ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور برساند.

ماده ۸: بودجه و تشکیلات

- ۱- دولت موظف است بودجه‌های مورد نیاز ستاد را در یک ردیف مستقل جدید در لوایح بودجه سنواتی و برنامه‌های توسعه پنج‌ساله پیش‌بینی کند.
- ۲- ساختار تشکیلاتی و شرح وظایف دبیرخانه ستاد، در ستاد تهیه و به تصویب مراجع ذی‌صلاح قانونی خواهد رسید.

۳- به ستاد اجازه داده می‌شود به منظور پیشبرد اهداف این سند، نسبت به ایجاد صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر با مشارکت بخش‌های غیردولتی اقدام قانونی لازم را به عمل آورد. تبصره: منابع صندوق مذکور شامل کمک‌های دولتی و غیردولتی خواهد بود.

ماده ۹

این مصوبه مشتمل بر یک مقدمه، ۹ ماده و پنج تبصره بر اساس نسخه نهایی شده در جلسه ۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۹ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور، در جلسه ... مورخ ... شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و کلیه مصوبات و سیاست‌های قبلی منقاع و لغو و بلااثر خواهد بود.